

Het Schrijvertje

IVN Roermond e.o.

Herfst 2025

Jaargang 35, nummert 4

Van de redactie

Door Frans Hendriks

Kent u dat ook: dat je ineens een vorm van trots voelt als je kijkt naar de club waar je deel van uitmaakt? Ik had dit afgelopen weekend (30/31 augustus).

Zaterdags de ledendag van onze afdeling in Baexem, zondag gewerkt aan Het Schrijvertje en wat mails de deur uit gedaan.

De ledendag zaterdag verdient meer dan alleen een foto. Het was prima en origineel georganiseerd. Het weer zat mee en er was niemand die merkbaar iets anders had gewild. Heerlijk ontspannen en voedende gesprekken. We kunnen ons hiermee laten zien. Dank aan de organisatoren!

Zondag kregen we als redactie een laatste bijdrage voor het herfstnummer binnen. Het is zo ontzettend fijn dat wij nooit hoeven te zeuren voor kopij. Jullie zorgen er altijd weer voor dat we vooruitkunnen met een diversiteit aan materiaal. En dat brengt bij mij die trots voor het functioneren van onze afdeling. Blijkbaar wordt die ook door anderen gezien omdat we na jaren met een ledenaantal van circa tweehonderdvijftig de laatste twee jaren gestaag gegroeid zijn naar driehonderdveertig leden. Het laatste bestuur was weliswaar niet groot maar heeft veel voor elkaar gekregen. Zodanig dat we meer gezien worden en mensen aanspreken. Ook Het Schrijvertje wordt genoemd als stimulerende factor voor de ledenaanwas.

Onze werkgroepen vormen een stevige basis en zijn een bindende factor met hun educatieve werk. Het nieuwe bestuur ziet dit en gaat dit daadwerkelijk ondersteunen. Een sfeer van gemeenschappelijkheid en het doel dienende is merkbaar.

Ook dit betekent veel voor de afdeling. Zij gaan binnenkort kennismaken met onze natuur- en landschapsgidsen tijdens een gidsencontactdag en vervolgens met de coördinatoren van de werkgroepen tijdens het coördinatorenoverleg op 23 oktober.

Nog even terug naar Het Schrijvertje. Het is weer een rijk nummer geworden met materiaal dat ons als natuurvriendelijke mensen kan boeien. Maar laat het gezegd zijn dat wij mogen verbreden. In deze editie een bijdrage van een nieuw gediplomeerde landschapsgids, Bert Geelen, met een cultuurhistorisch artikel. Een gebied dat wij nog niet veel betreden hebben. Verbreding dus. Schroom niet om hieraan mee te doen.

Stuur je materiaal voor de winteruitgave s.v.p. vóór 19 november aan ons toe vanwege de kerstdruk:
hetschrijvertje@ivnroermond.nl

Door deze code te scannen, komt u op de webiste waar u Het Schrijvertje digitaal en volledig in kleur kunt lezen op uw smartphone of ipad.

Boekhandel en Antiquariaat

BOOM

Neerstraat 31a, 6041 KA Roermond

Nieuwe en antiquarische boeken over natuur en heemkunde, 2e hands literatuur en boeken over geschiedenis, kunst en nog veel meer!

Woensdag, vrijdag, zaterdag open van 11.00 - 17.00
Donderdag open van 14.00 - 17.00 uur

telefoon: 0475 - 33 46 65 | e-mail: boomboekhandel@freeler.nl

Bestuur IVN Roermond e.o.

Voorzitter	voorzitter@ivnroermond.nl
Secretaris	Ron de Cock secretariaat@ivnroermond.nl
Penningmeester	Lily Welters penningmeester@ivnroermond.nl
Bestuursleden	Anja Van den Bogaert John Frenk Marjo Stiphout Meta van Appeven Sanne Backus

Email: bestuur@ivnroermond.nl

Colofon

Nummer 142, september 2025

Voorpagina:

- foto's Fenny Gaastra

Redactie

Frans Hendriks, Fenny Gaastra,
Frank Heinen, Marieke Michels

Vormgeving:

Frans Hendriks, Marieke Michels

Email:

hetschrijvertje@ivnroermond.nl

Print: Editoo B.V. - www.editoo.nl

Website: www.ivnroermond.nl

Ledenadministratie: ledenadministratie@ivnroermond.nl

Bankrekening:

NL18RABO 0135 8373 67

Van de bestuurstafel

Door Marjo Stiphout, Meta van Appeven namens IVN bestuur Roermond e.o.

Tijdens de algemene ledenvergadering van 3 april zijn de nieuwe bestuursleden voorgesteld. Samen met de zittende penningmeester en secretaris gaan wij het nieuwe bestuur van IVN Roermond e.o. vormen. Al onze namen staan op pagina twee.

In een eerste vergadering in juli hebben we gekeken welke taken er te verdelen zijn. Zo zullen we voorlopig het voorzitterschap als een collectieve taak zien en gaan we zoveel mogelijk aanwezig zijn bij activiteiten en vergaderingen om de wederzijdse zichtbaarheid groot te laten zijn. We realiseren ons dat we het onnavolgbare voorzitterschap van René niet kunnen evenaren. Daarom richten wij ons vooral op het verbinden van mensen met de natuur en samenwerking met de werkgroepen.

We vinden het spannend om alle ontwikkelingen van buitenaf een plek te geven en de harmonie in onze IVN-afdeling te verstevigen. We hebben een leuke club mensen die goed met elkaar kunnen samenwerken en hebben zin om zaken op te pakken en uit te proberen.

Wij hopen op vertrouwen van de leden in onze manier van aanpak.

We zijn nu in gesprek met de eigenaar van een locatie om een vast honk voor onze vereniging te realiseren.

Er liggen veel mooie kansen in het verschiets en we gaan met rust en beleid de toekomst in. We zijn erg blij met de adviserende rol van Frans Hendriks die hij voorlopig nog blijft continueren.

Hopelijk slagen we erin onze wensen samen met onze leden te realiseren.

Wij willen graag op de hoogte zijn van wensen en vragen van de leden. Laat het weten via bestuur@ivnroermond.nl.

De bovenstaande foto is van één van de activiteiten tijdens de goed bezochte ledendag op 30 augustus. Een van onze nieuwe landschapsgidsen maakt de toehoorders wat wijzer over de omgeving, de Haelensebeek bij Exaten.

Foto Giel Sniedt

Inhoudsopgave

- 2 - Van de redactie
- 3 - Van de bestuurstafel
- 4 - Florabalans 2025 en bedreigingen wilde flora
- 6 - Bloedzuigen met pittbull-eigenschap
- 7 - Foto ledendag
- Invasieve soorten
- 8 - Fotocollage |
invasieve soorten
- 10 - Activiteitenkalenders
- 11 - Werkgroep Driestruik
- 12 - Wegbermplanten:
vlasbekje
- 14 - Driedeling grondgebruik
in vroeger tijden
- 16 - Dagtrip Solwaster en
Hoge Venen
- 19 - Avondwandeling
Melickerheide
- 20 - Contactpersonen

Onze sponsors vindt u op de pagina's 2, 10, 11, 18 en 20

Meer informatie over onze afdeling en haar activiteiten kunt u geactualiseerd vinden op onze website www.ivnroermond.nl

De Florabalans 2025 en bedreigingen voor de wilde flora van het agrarisch landschap

Door Frank Heinen

In juli presenteerden Floron, BLWG en NMV de Flora-balans 2025, een rapport over de actuele toestand van de vaderlandse wilde flora in de brede zin van het woord. Ook paddenstoelen en korstmossen (die technisch gezien niet tot het plantenrijk, maar tot de schimmels behoren) krijgen een plekje in het rapport. Wat zijn de belangrijkste trends die de opstellers van het document signaleren?

Kariger boerenland

Een zorgwekkende trend die al een hele poos speelt – en helaas voortduurt – is het verlies van biodiversiteit op het platteland. Grootschalig boeren zorgt voor een kariger plantenaanbod, wat natuurlijk ook zijn weerslag heeft op insecten- en vogelpopulaties. Het is in Nederland tegenwoordig goed zoeken naar akkers waar nog een grote verscheidenheid aan bloemen bloeit, het gezoem van insecten je overal omringt, graslandvlinders in al hun kleurenpracht rondfladderen en typische weide- en boerenlandvogels als de veldleeuwerik, grutto, wulp en Kievit in grote getale rondartelen. De nieuwe Florabalans concludeert dat niet alleen de zeldzame plantensoorten het zwaar hebben. Ook voorheen behoorlijk algemene soorten zoals de weidechampignon, pinksterbloem en het groot takmos gedijen in steeds minder plattelandsgebieden.

Diversiteit is ver te zoeken.

Groenblauwe dooradering onder druk

Een andere floratrend is dat de zogenoemde ‘groenblauwe dooradering’ steeds meer onder druk komt te staan. Dit begrip slaat op het lijnvormige netwerk van water, oevers, bermen en houtwallen dat door het landschap loopt en een vitale rol speelt bij het bewaren van een gezonde ecologische balans. Juist binnen dit landschappelijke netwerk van grote en kleine landschapselementen is de diversiteit aan planten, korstmossen en paddenstoelen van oudsher het grootst. Hoewel het leefgebied van wilde planten en paddenstoelen sinds de eeuwwisseling in oppervlakte niet meer zo snel afneemt, gaat de kwaliteit wel nog steeds rap achteruit. De grootste boosdoeners? De hardnekkige bijwerkingen van ons industriële landbouwsysteem, zoals stikstofdepositie en het inwaaien en uitspoelen van grote hoeveelheden (kunst)mest die agroseuzen over hun akkers uitstrooien.

Industrieel landbouwsysteem

De kwalitatieve verschraling is vooral goed terug te zien in grazige bermen: meer ruigtesoorten die weinig bijzondere eisen stellen aan hun leefomgeving en minder laagblijvende kruiden. In de wereld van de korstmossen constateert de Florabalans dat vooral stikstofgevoelige soorten die houden van een zure schors het zwaar hebben. Soorten die gedijen op schors met een neutrale zuurgraad hebben minder last van ammoniakuitstoot, maar worden op veel plekken weer bedreigd door de kap van oude laanbomen, iepenziekte en essentaksterfte. Toch is er ook een beetje goed nieuws voor de korstmossen: sinds de jaren negentig van de vorige eeuw is de diversiteit van deze groep toegenomen, met name door de gerichte en succesvolle aanpak van toxische zwaveldioxide (zure regen).

Kwetsbare waternatuur

Langs en in het water is de ecologische situatie helemaal nijpend. Data van het Landelijk Meetnet Flora (LMF) en de Oeverindex (die langs elke honderd meter oever om de

De zandvang, Leubeek. Zo'n soortenrijke oever-/waterbegroeiing zien we graag; pijlkruis, watermunt, kikkerbeet, gele lis, moerasandoorn, waterlelie.

ten meter noteert welke planten er binnen een meter afstand staan) tonen dat het aantal kenmerkende soorten per proefvlak er de afgelopen dertig jaar met zo'n dertien procent is afgenomen. De zorgwekkende toestand van moeras- en oevervegetaties hangt vooral samen met de matige waterkwaliteit. Onze oppervlaktewateren behoren – op een paar uitzonderingen na – namelijk tot de meest vervuilde binnen de Europese Unie. Ook de opmars van de invasieve Amerikaanse rivierkreeft is geen goed nieuws voor de inheemse watervegetatie. Het diertje laaft zich ergretig aan, waardoor volgens de Florabalans een verschuiving ontstaat van in de waterbodem wortelende naar zwevende of drijvende waterplanten. Als ze met veel zijn, kunnen Amerikaanse rivierkreeften sloten 'leegeten' en verdwijnt het leeuwendeel van de oorspronkelijke onderwatervegetatie. Naast het in toom houden van exoten

pleiten de opstellers van de Florabalans voor het aanleggen van natuurvriendelijke oevers en het beperken van de begrazing en landbouwactiviteiten rondom soortenrijke poelen en sloten. Gradiëntrijke, geleidelijke overgangen van de oever naar het water stimuleren volgens hen ecologisch diverse planten- en diergemeenschappen.

Blik op de toekomst: verdere verschraling of een inhaalslag?

De Florabalans 2025 kijkt ook vooruit. Hoewel voor veel soorten de huidige stikstofdepositie nog duidelijk te veel van het goede is (en dus verder omlaag moet), ligt die wel al een stuk lager dan tijdens de hoogste piek in de jaren tachtig van de twintigste eeuw. Het onderzoek concludeert tevens dat meer instanties en mensen de waarde inzien van natuur in het agrarisch gebied. Zo zijn diverse provincies, gemeenten en agrarische collectieven al begonnen met het concreet invullen van de Basiskwaliteit Natuur, een minimum aan natuurkwaliteit dat eigenlijk overal in Nederland aanwezig zou moeten zijn. Het aanleggen van natuurvriendelijke oevers door waterschappen en ecologisch bermbeheer door gemeenten zijn beproefde middelen om de theorie te vertalen naar praktische natuurwinst. Daarnaast bevestigt de Florabalans het belang van een meer natuurinclusieve landbouw. Gemakkelijk wordt het geven van zo'n ecologische kwaliteitsinjectie aan het boerenland echter niet, vooral omdat veel biodiversiteit in het boerenland nog steeds 'opgesloten' is in de lijnvormige landschapselementen (houtwallen, heggen, bomenrijen en sloten) en de politieke wind die momenteel door Nederland waait nou niet direct héél natuurgezind is.

Bronnen: Florabalans 2025, Nature Today

Foto's bij dit artikel van Frans Hendriks

Het Spik, Asenray. Soortenrijkdom goed voor mens en dier

Bloedzuigen met pittbull-eigenschap

Door Paul Lormans

De hoofdrolspeler in dit artikel zal nooit het dier van het jaar worden. Hier kan ik me wel iets bij voorstellen. De meeste mensen gruwelen alleen al bij het zien van bloedzuigers. Dat geldt niet voor Menno, presentator van *Vroege Vogels*. Hij ging letterlijk de confrontatie aan en plaatste zonder vrees een *Hirudo medicinalis* op zijn onderarm. Reflexmatig verankerde het dier zich met de achterste zuignap. Met de voorste kopzuignap maakte hij een incisie met zijn driedelige kaak die op ieder deel wel een honderdtal ragscherpe tandjes heeft. Goed aangeprikt, het bloed stroomde rijkelijk uit Menno, in zijn lijf. Het aanvankelijke wormpje groeide uit tot een worst van formaat. Dat moet ook wel, omdat het lichaam wel twee tot vijfmaal in gewicht toeneemt dankzij de zuigkracht. Die is ongekend krachtig.

Kopzuignap met driestralige kaken: Grzimek, 'Het leven der dieren'

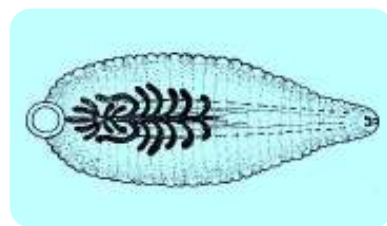
Foto Medicinale bloedzuiger: Farbatlas Susswasserfauna Wirbellose, Karsten Grabow

Daar was ik getuige van toen ik een bloedzuiger in een petrischaaltje had zitten en hem met een pincet in een ander bakje wilde overhevelen. Het diertje bood gelijk weerstand en zoog zich zo stevig vast dat het glazen petrischaaltje mee verplaatst werd. Het bewijs van een goed ontwikkeld spierstelsel dat hier verantwoordelijk voor is.

Waar Menno schijnbaar onvoldoende rekening mee had gehouden, was dat er niet alleen een pijnstillers, maar ook een bloedverdunner (hirudine) in de wond gespuugd

wordt. En dat 40 minuten lang. Het goedje voorkomt klontering. Dat de hirudinedosering aan de hoge kant was, daar kwam Menno pas na afloop achter toen het bloed door de gaasjes en het verband bleef sijpelen. Pas een volle dag later stopte het bloeden. Het moge duidelijk zijn dat we hier te maken hebben met een worm die van wanten weet.

Ieder experiment roept vragen op. Zo ook hier: waar laat de medicinale bloedzuiger toch die grote hoeveelheden bloed? Nu, de bouw van de darm is hier helemaal op aangepast. Op de tekening zijn duidelijk elf uitstulpingen te zien, blindzakken genaamd. Deze zakken hebben het vermogen om flink uit te dijen waardoor het volume aanzienlijk vergroot wordt. In deze darmzakken wordt het bloed ingedikt en door micro-organismen geconserveerd. De houdbaarheidsdatum is enkele maanden.

Bloedzuiger met blindzakken: 'Macro-Invertebraten en Waterkwaliteit', N. De Pauw en R. Vannevel

De ecologische waarde van bloedzuigers in de natuur is, zoals als al het overige leven, essentieel. Echter de rol die *Hirudo medicinalis* door de mens al vanouds werd toegedicht is op zijn zachtst gezegd bijzonder.

In Parijs werden in 1830 alleen al 5 tot 6 miljoen bloedzuigers per jaar gebruikt en in heel Frankrijk ongeveer 35 miljoen. Dit meldde de krant *British Columbia Medical Journal*.

Functie: het beter maken van zieke mensen door, jawel hoor, een beet. Hoe tegenstrijdig dat dit ook moge klinken. Met name aderlatingen waren toen in om lichaamsvochten in balans te krijgen. Heden ten dage wordt *Hirudo medicinalis* onder andere ingezet in de plastische chirurgie.

Om nog even terug te komen op het 'experiment' van Menno. Of het verstandig is om moedwillig gebeten te worden door een *Hirudo* is twijfelachtig. Temeer omdat *Hirudo medicinales* slachtoffers aanprikt die ziek kunnen zijn. Een volgend slachtoffer (Menno) kan dan besmet raken.

ivn natuur
educatie
Roermond e.o.

De ledendag herfst 2025 IVN Roermond. e.o. Met een maximum (ca. 45) aan ingetekkende deelnemers, een leuke en inspirerende ontvangst, een prachtige wandeling met onderweg vier nieuwe landschapsgidsen voor uitleg, mooi weer en een drankje/hapje ter afsluiting. Wat willen we nog meer?

'Kennismaken met Invasieve soorten'

Zo kondigde IVN Nederland de week van 16 juni tot en met 25 juni aan met aandacht voor dit verschijnsel.

Invasieve soorten vormen een toenemende bedreiging voor de biodiversiteit in Nederland. Het zijn planten, dieren of micro-organismen die van nature niet in ons land voorkomen, maar hier terechtkomen door menselijk handelen. Eenmaal gevestigd, kunnen ze zich snel verspreiden en inheemse soorten verdringen of ecosystemen verstoren.

Voorbeelden van invasieve soorten in Nederland zijn de Japanse duizendknoop, die wegen en funderingen beschadigt, en de Amerikaanse rivierkreeft, die schade aanricht aan waterplanten en oevers. Ook de exotische eikenprocessierups zorgt voor overlast en gezondheidsrisico's voor mens en dier.

De Nederlandse overheid en natuurorganisaties nemen maatregelen om deze soorten te bestrijden, zoals monitoring, mechanische verwijdering en publieksvoorlichting. Toch blijft preventie de meest effectieve strategie: het voorkomen dat nieuwe soorten worden geïntroduceerd is eenvoudiger dan ze achteraf bestrijden.

Invasieve soorten zijn niet alleen een ecologisch probleem, maar brengen ook economische kosten met zich mee. Het is daarom belangrijk dat burgers, beleidsmakers en bedrijven samenwerken om deze uitdaging aan te pakken.

IVN-afdelingen werden uitgenodigd in de eigen woonomgeving te ontdekken en vast te leggen welke soorten er te zien zijn.

Op de volgende pagina's zien jullie wat onze fotowerkgroep hierover heeft vastgelegd. Fijn dat zij dit onderwerp opgepikt hebben en de volgende fotocollage ervan hebben gemaakt.

Dank jullie, het is verhelderend dit te zien.

- 1 Rozenmarijngoudhaan - Floris Mokveld
- 2 Reuzenberenklauw - Floris Mokveld
- 3 Reuzenberenklauw - Erik Nevels
- 4 Reuzenberenklauw - Ron de Cock
- 5 Reuzenberenklauw - Paul Monod de Froideville
- 6 Reuzenbalsemien - Pim Timmermans
- 7 Aziatische hoornaar - Pim Timmermans
- 8 Japanse duizendknoop - Marjo Stiphout
- 9 Japanse duizendknoop - Willemiek van Deutekom
- 10 Karmozijnbes - Fenny Gaastra
- 11 Karmozijnbes - René Horsten
- 12 Waterteunisbloem- Fenny Gaastra
- 13 Waterteunisbloem- Fenny Gaastra

14

15

16

17

18

14 Chinese wolhandkrab - Pim Timmermans

15 Giebel - Pim Timmermans

16 Beverrat - Yves Monod de Froideville

17 Muskusrat- Jan Pieter Janssen

18 Muskusrat - Peter Keijzer

19 Zwarte zwaan - Erik Nevels

20 Zwarte zwaan - Marjo Stiphout

21 Nijlgans - Marjo Stiphout

22 Nijlgans - Corné Mols

23 Siberische grondeekhoorn - Peter Keijzer

'INVASIEVE' EXOTEN

19

21

20

22

23

Activiteitenkalenders oktober - december 2025

LET OP: Alle activiteiten onder voorbehoud! Kijk op de website www.ivnroermond.nl voor actuele gegevens.

Publieksprogramma

Onder voorbehoud:

Natuurcafé

Aanvang: 19:30 uur

Plaats: Haelen en/of Roermond

Zie website voor meer informatie

Zondag 5 oktober

Paddenstoelenexcursie Leudal

Aanvang: 10:00 uur; duur 2,5 uur

Startpunt: Bezoekerscentrum Leudal, Roggelseweg 58, Haelen

Gids: Hermien Hendrikkx

Aanmelden via programmacommissie@ivnroermond.nl

Waaiertje, ook bekend als 'engelenvleugel', foto Marieke Michels

Zondag 19 oktober

Najaarswandeling voor Blinden en Slechtienden

tijd: van 13:00 uur tot 16:00 uur

Startpunt: Bezoekerscentrum Leudal, Roggelseweg 58, Haelen

Contactpersoon: Sjoerd van der Schuit

Dinsdag 28 oktober

Workshop korstmossen, les 1 theorie

Aanvang: 19:30 uur

Plaats: De Groene Transformator, Bredeweg 10, Roermond

Inleider: Huub Bonten

Aanmelden via programmacommissie@ivnroermond.nl

Donderdag 6 november

'Volle maantocht', Swalmen

Aanvang: 18:00 uur

Startpunt: Eetcafé aan de Grens, Bosstraat 126, Swalmen

Gidsen: Leo Koster en Hermien Hendrikkx

eigen bijdrage €8,50

Aanmelden via programmacommissie@ivnroermond.nl

Zaterdag 8 en 15 november

Workshop korstmossen, les 2 en 3 praktijk

Aanvang: 10:00 uur

Startpunt: wordt tzt bekend gemaakt

Vrijdag 26 december

Traditionele kerstwandeling

Aanvang: 13:00 uur

Startpunt: wordt t.z.t. via website bekend gemaakt

Gidsen: Hermien Hendrikkx en René Horsten

Aanmelden via programmacommissie@ivnroermond.nl

Foto Rooijmans in Budel is al sinds 1985 dé specialist op het gebied van natuurobservatie.

Verrekijkers | Spotting scopes | Warmtebeeldkijkers | Fotografie

Contact Foto Rooijmans

Adres: Markt 10, 6021CD, Budel

Website: www.fotorooijmans.nl

Telefoon: +31 (0) 495 494890

E-mail: fotorooijmans@hotmail.com

Met een assortiment van meer dan 250 kijkers op voorraad hebben wij één van de grootste collecties van de Benelux en dit tegen de beste prijs!

Fotowerkgroep

Zondag 9 november, woensdag 10 december (plenaire bijeenkomst)

Ruim voor de fotosessies ontvangen de leden van de fotowerkgroep informatie over de plaats van samenkomst en het fotografisch onderwerp waar aandacht aan wordt geschonken.

Hebt u interesse om een keer aan te sluiten? Dat kan. Stuur een mailtje naar: fotowerkgroep@ivnroermond.nl. U ontvangt dan de nodige informatie.

Plantenwerkgroep

Zaterdag 18 oktober

Paddenstoelen Leudal

Tijd: 09.00 uur.

Plaats: parkeerplaats Staatsbosbeheer
Roggelseweg 58, 6081 NP Haelen

Zaterdag 15 november

Park Hattem

Tijd: 09.00 uur.

Plaats: parkeerplaats tennisbanen
Maastrichterweg 31, 6041 NZ Roermond

Aangepaste Natuurwandeling

Voor mensen met een verstandelijke beperking

Zaterdag 11 oktober en 8 november

van 13.30 uur tot 16.15 uur

(wandeling van 14.00-15.30 uur)

Plaats: Bezoekerscentrum Leudal
Roggelseweg 56, 6081 NP Haelen.

Vooraf aanmelden voor niet-leden verplicht:
nolimits@ivnroermond.nl

Vogelwerkgroep

Zondag 5 oktober

Meerlebroek – Najaarstrek

08.00 uur Parkeerplaats Meerlebroek, Reuver

Zondag 2 november

Stadsweide Roermond

08.00 uur Parkeerplaats Mijnheerkens, Leeuwen

Zondag 7 december

Windrakerberg – Winterse roofvogels en zangvogels

09.00 uur Parkeerplaats Wanenberg, Munstergeleen

Together
for a better life

wepa.eu/nl

WEPA Nederland B.V.
Boutestraat 125
NL 6071 JR Swalmen

wepa

Werkgroep Driestruik

De werkgroep gaat weer beheerwerk uitvoeren op de Driestruik. De volgende data kun je al reserveren in je agenda:

- Zondag 21 september 2025
- Maandag 29 september 2025
- Zondag 26 oktober 2025
- Zaterdag 1 november 2025
- Zondag 23 november
- Zondag 21 december
- Zondag 25 januari 2026
- Zondag 22 februari 2026
- Zondag 15 maart 2026
- Zondag 19 april 2026

Verzamelpunt: ga naar Roermond, Productieweg 1. Tegenover dit pand ga je de halfverharde grindweg in (Driestruikweg) en rij je een stukje door totdat je bij de zinken poort uitkomt.

Tijden: van 10.00 uur tot 13.00 uur.
Neem zelf werkhandschoenen mee.

Contactpersoon: Wouter Jansen, 06-14648889

Opvallende wegbermplanten in en rondom het Leudal – Vlasbekje

Door Phlip Bossenbroek m.m.v. Hermien Hendriks, René Horsten en Joost Geraets

In 2020 zijn de IVN-afdeling Roermond e.o. en Studiegroep Leudal aan de slag gegaan om samen met de gemeente Leudal en andere wegbeheerders het wegbermbeheer in de gemeente natuurvriendelijker te maken. Uiteindelijk hopen we dat er meer prachtig bloeiende bonte bermen zullen gaan ontstaan in plaats van de vele saaie, grazige maar levensarme wegbermen van nu. De meest opvallende soorten worden in een reeks korte artikelen voorgesteld. In deze aflevering is het fraaie vlasbekje aan de beurt.

Vlasbekje, ook bekend onder de naam vlasleeuwenbek, is een vrolijke overblijvende soort uit de helmkruidfamilie en luistert naar de wetenschappelijke naam *Linarea vulgaris*. *Linarea* betekent 'vlas of linnen' en *vulgaris* betekent 'gewoon'. Velen zullen de soort kennen vanwege haar fraaie citroengele bloemen. Van dichtbij bekeken zijn de twee welvingen op de onderlip van de bloem echter lichtgeel tot oranje. Dit wordt ook wel het 'masker' genoemd, omdat het de toegang tot de achterliggende, een centimeter lange spoor maskeert, die naar achteren toe tot een spits uiteinde versmalt en naar beneden buigt.

Als zomer- en herfstbloeiër zijn de bloemen in de trosachtige bloeiwijze van juni tot ver in oktober te zien. Ze wordt tussen de 30 en 90 centimeter hoog en aan de blauw-groenige, overwegend kale stengel zitten 3-6 millimeter brede lijn-lancetvormige en gaafrandige bladen die 3-8 centimeter lang kunnen worden en aan de bladvoet voorzien zijn van steunblaadjes. De blaadjes staan in een spiraal aan de stengel. De blaadjes zijn bedekt met een waslaagje, die een te snelle verdamping tegengegaat. De stengel wortelt diep: tot wel 1 meter onder het maaiveld en heeft daarmee een vaste plek op haar groeiplaats verworven. De planten lijken op nog niet bloeiende vlasplanten. Vandaar haar naam: vlasbekje, waarbij 'bekje' refereert aan de boven- en onderlip, zoals die bij leeuwenbekken voorkomen.

Groeiplaats en verspreiding

Als kosmopolieten van de gematigde streken kennen vlasbekjes een brede verspreiding. Ze komen voor in heel Europa en westelijk Azië. In Nederland komt ze werkelijk overal voor, zo ook in het Leudal, waarbij ze juist in zandige, vrij schrale wegbermen zo opvalt. De groeiplaatsen zijn zonnig, vrij open en droog, maar niet al te schraal. Bij voorkeur is er sprake van een zekere mate van leem, löss, mergel of zandige klei. Meestal groeit het vlasbekje in grotere en kleine groepen. Daarnaast groeit ze ook in ruigten, op puinhopen, in overhoekjes, akkerranden en dergelijke. Opvallend is verder dat de soort tolerant blijkt te zijn tegen het in de winter pekelen van wegen.

Maaibeheer en biodiversiteit

Er is nauwelijks een betere hommelpplant te vinden dan het vlasbekje. Door haar lange spoor waarbij de honing

Vlasbekje, foto Hans Smulders

achterin zit, is ze echter vooral geschikt voor langtongige hommelsorten. Tijdens het bloembezoek komen de hommels in aanraking met stuifmeel van de helmknoppen, waarbij er bij bezoek aan een andere bloem kruisbestuiving optreedt. Na bestuiving kunnen er aan één plant wel 32.000 zaden tot ontwikkeling komen! Bekende bezoekers van het vlasbekje zijn onder andere veel vlinders zoals de wolfsmelkuil, boksbaardvlinder, gamma-uil, het vlasbekuiltje, de vlasbekdwergspanner, heidedwergspanner, tweekleurige parelmoervlinder, oranje o-vlinder en randvlekuil. Daarnaast ook diverse galvormende kevertjes, zoals het snuitkevertje *Gymnetron antiierhuni*, gal-muggen en tripsen.

De hommels met kortere tongen laten zich echter ook niet uit het veld slaan. Ze weten de honing in de spoor te bereiken door eenvoudig de spoor aan de onderkant open te bijten. Dit verschijnsel wordt ook wel aangeduid met de term 'diefstal met inbraak'.

Het moge duidelijk zijn dat ook deze vlasbekjes niet graag afgemaaid worden. Ze zijn te belangrijk als onderdeel van het ecosysteem en een directe waardplant voor veel ongewervelde diersoorten. Maaien in het voorjaar zal daardoor rampzalig uitpakken voor een hele reeks van soorten. Maaien in het late najaar, als de meeste jaarcycli van de betrokken soorten weer voltooid zijn, richt veel minder schade aan. Niet maaien is nog het allerbeste.

Geneeskundige eigenschappen

Hoewel we de geneeskundige toepassingen van het vlasbekje wat uit het oog zijn verloren, werd ze vroeger toch wel voor een scala aan toepassingen gebruikt. Zo stond ze bekend als een laxermiddel en is ze ook urine-afdrijvend. Als artsennijmiddel is een aftreksel van de wortel zweetafdrijvend, maar ook eetlustopwekkend. Daarnaast kan ze aangewend worden bij lever- en miltkwalen, geelzucht en zomersproeten. Uitwendig is ze ook als kompres te gebruiken bij spataderen en aambeien en is een aftreksel van de plant toepasbaar bij bindvlies- en hoornvliesontstekingen en bij het tegengaan van rode ogen. In melk gekookt wordt het in omslagen aangewend tegen fistels, zweren en huiduitslagen.

Eetbaarheid

Er zijn geen eetbare toepassingen bekend van deze plantensoort. Waarschijnlijk smaakt ze ook niet erg goed.

Volksverhalen

Het aantal volksverhalen van deze mooie, opvallende en vrolijke plantensoort is vreemd genoeg vrij beperkt. Bekend is dat in de middeleeuwen een aftreksel van de plant werd gebruikt bij de was, waardoor de grauwe kleur van het wasgoed enigszins werd verbloemd. Daarnaast werd een aftreksel van de plant bereid om het linnengoed te stijven. Ook werd sterk ingedikt sap van de plant gebruikt als vliegengif.

Vlasbekje, foto Hans Smulders

In het bijgeloof speelde vlasbekje een grote rol. De plant stond bekend om te gebruiken tegen demonen, want als men de handen inwreef met een zalf gemaakt van ingedikt sap, kon men zich demonen van het lijf houden, en liet het de geesten verdwijnen uit elk voorwerp dat werd aangeraakt. Kinderen ondergingen af en toe een wasbeurt met een dergelijk aftreksel, niet direct om ze schoner te krijgen, maar vooral als bescherming tegen betoveringen. Volksnamen van het vlasbekje zijn onder meer gaperkens, leeuwenmuiltjes en vogeltjes op één been.

Lid worden?

Wilt u iemand anders lid maken of zelf lid worden van onze IVN-afdeling?

Dat kan! IVN Roermond e.o. is een actieve afdeling met ongeveer 350 leden. Onze opgeleide natuurgidsen organiseren excursies en wandelingen in de prachtige natuurgebieden om ons heen. Daarnaast geven we workshops en cursussen over de natuur in het algemeen en specifiek over planten, insecten, vogels, het landschap en nog veel meer. De meeste van deze activiteiten zijn voor leden helemaal gratis! Zoekt u verdere verdieping? Neem dan deel aan één of meerdere van onze werkgroepen. Wij hebben bijvoorbeeld een actieve foto-, vogel-, heide- en plantenwerkgroep. En voor volwassenen met een verstandelijke beperking organiseren wij speciale wandelingen.

Lidmaatschap kost u ongeveer twee euro per maand. Naast de vele gratis activiteiten waaraan u deel kunt nemen, ontvangt u Het Schrijvertje, ons afdelingsblad met interessante artikelen over de natuur, viermaal per jaar gratis in huis. Een huisgenoot betaalt slechts 12 euro per jaar en kinderen zijn zelfs gratis lid.

Voor het aanmelden van een nieuw lid kijkt u op www.ivnroermond.nl.

Wij heten u of uw bekende van harte welkom!

Grindaafgraving Tegelen, wandeling Landschappen 2014, inzending Groene Camera Trofee

Afgelopen jaar is in de herfst een opleiding IVN Landschapsgids gestart in Midden-Limburg. Deze is afgerond in juni waardoor wij bijna dertig landschapsgidsen mogen verwelkomen. In de afdeling Roermond e.o. vijftien. We zijn er blij mee. Het onderwerp landschap krijgt zo een mooi basis waarmee we aan de slag kunnen naar het publiek toe. Ook hier in Het Schrijvertje gaat het meer aandacht krijgen en daar beginnen we in deze editie mee. Bert Geelen, een gids met het IVN-diploma van de in juni afgesloten opleiding op zak, heeft een interessant artikel geschreven over grondgebruik in het verleden. Dit mag een uitnodiging zijn om meer over landschap en de mens in het landschap aan ons toe te laten komen: redactie@ivnroermond.nl

Driedeling grondgebruik in uroeger tijden

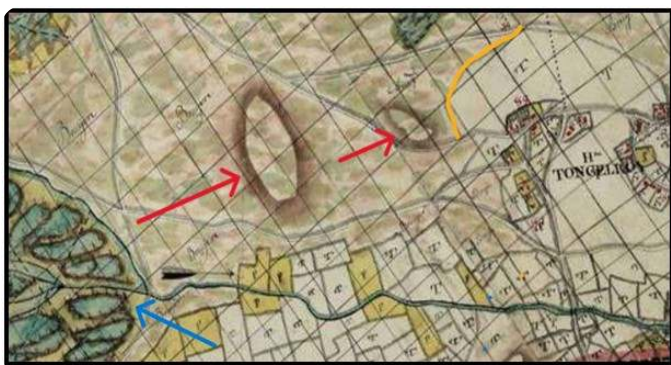
Door Bert Geelen

Het landschap op oude kaarten

Als je het landschap van Midden-Limburg bestudeert op oude kaarten, bijvoorbeeld kaarten uit de periode 1764-1771 (de zogenoemde Ferrariskaarten), dan zie je drie kenmerkende aanduidingen van het grondgebruik. Het in samenhang gebruiken van deze gronden was voor de inwoners letterlijk van levensbelang. Het leverde een biologische kringloop op waar we met bewondering op terug kunnen kijken. Als voorbeeld werk ik een gebied uit dicht bij mijn woonplaats Tungelroy (gemeente Weert). Maar je kunt deze situatie ook aantreffen in andere dorpen in Midden-Limburg.

Driedeling gronden

Allereerst zie je op de kaart het beekdal van de Tungelroyse Beek met kleine groene perceeltjes gras- en hooiland, aangeduid met de letter P van Pâturage (weide). Deze natte drassige weidegronden (gooreerdgronden) waren alleen in de zomer toegankelijk om te hooien. Daarnaast tref je akkerperceeltjes aan op deze kaarten met de letter T erin (Terre de Labourage). Dit complex aan akkertjes lag om het dorp Tungelroy heen en op hogere drogere stukken langs de beek. En ten slotte zie je vaak het volledige woord Bruyère aangegeven op deze kaarten. Dit zijn de heidegebieden in de Tungeler Wallen. Voor het alledaagse bestaan was deze driedeling van cruciaal belang.

Afb.1 Fragment Österreichische Niederlande (1764-1771). Arcanum Maps, Ferraris.

T=Terre de Labourage (akkers-grauwwit), P=Pâturage (weides-geel/groen), Bruyère (heide-groenig, gevlekt). Rode pijlen: overheersende westzuidwest windrichting en de pijlen wijzen naar opgestoven zandduinen. Blauwe pijl: moeras en voedingsgebied van de Tungelroyse Beek. Gele boog: grens tussen heide en akkergebied, werd later de Grote Wal.

De heide en potstalcultuur

De paarsbloeiende golvende heide heeft altijd tot de verbeelding gesproken en kreeg in de kunst en de literatuur vooral een pastoraal en idyllisch imago. De werkelijkheid was in de 18e en 19e eeuw wel anders. De romantiek was ver te zoeken en de heide was weerbarstig terrein en big business.

De heidegronden in die tijd waren gemeenschappelijke gronden, de zogenaamde 'gemeeynte gronden'. De bewoners van Tungelroy lieten hun schapen grazen op de heide en tussen de bomen op dit stuifzandgebied in de Tungeler Wallen. De schaapskudde (de drift) werd elke ochtend naar de heide gedreven. Eerst werd de kudde samengebracht op een open plek in het dorp (op de biest) en dan via een omzoomde landweg (dreef) naar de heide gevoerd. Vooral in Weert zijn nog straatnamen te vinden die herinneren aan deze periode (Biest, Wiekendreef). 's Avonds werden de schapen weer terug gedreven (drijven-dreef--drift) naar de schuren, de potstallen.

Op de heide werden plaggen gestoken die vervolgens in potstallen werden uitgestrooid. De keutels en urine van de schapen vermengden zich met deze plaggen en de mest stapelde zich op. Uiteindelijk werd dit mengsel van mest op de akkers verspreid. Zo kreeg je vruchtbare akkers dicht bij het dorp met een dikke laag humusrijke zwarte aarde, de eerdgronden. Vaak hebben deze akkers een bol karakter als gevolg van het vele ploegen met een 1-scharige ploeg in die tijd.

Monden te voeden

In 1795 (het begin van de Franse tijd) leverde een verplichte volkstelling in Tungelroy 225 inwoners op. Nog geen halve eeuw later, in 1839, was dit inwoneraantal gestegen naar 445. Bijna een verdubbeling! Meer monden te voeden, dus de behoefte aan vruchtbare akkers voor het verbouwen van rogge, aardappelen en andere gewassen zal enorm toegenomen zijn. Het bemesten van 1 hectare akkerland vereiste in die tijd plusminus 10 hectare heide voor de plaggencultuur! Door de houtkap, het veelvuldig laten begrazen en het afplaggen van de heide, kreeg de overheersende westzuidwestwind steeds meer vat op het vrijkomende pleistocene dekzand, wat tot grote verstuivingen leidde.

Moord in de Tungeler Wallen

De concurrentie onder de schapenhoeders en de plaggenstekers nam door de bevolkingsgroei enorm toe. Maar ook al decennia eerder kwam het gemeenschappelijk bezit van de heide steeds meer onder druk te staan. Zo raakten

A large, dark stone cross stands in a grassy area with bare trees in the background. The cross features a sculpture of Jesus Christ on the cross. The base of the cross is a dark, rectangular plaque with white text that reads: "Peter Moonen uit Tungalroy werd hier in 1719 jammerlijck vermoord." The plaque is set into the base of the cross. The cross itself is made of a dark, textured stone. The background shows a line of bare trees and a clear sky. The foreground is covered in green grass and some dry leaves.

Keutelraet

Lambert	Jan	Tengelooy	651	Doornv.
"	"	"	"	Doornv.
Kooyen	Godfried	Landt	"	Doornv.
"	"	"	"	Doornv.
Lengers	Jacob	"	"	Doornv.
"	"	"	"	Doornv.
Kooyen	G.	Tengelooy	534	Doornv.
Wichhouwer	Lambert	Blom	"	Doornv.

Uit een schets bij de kadasterkaart (afbeelding 4) kunnen we ook opmaken dat deze eerste pioniers gezamenlijk hun perceeltjes omzoomd hebben met waarschijnlijk doornige struiken om het verstoven zand op te vangen en om de schapen uit de gemeyntegronden te weren van hun akkertjes. Op de schets zie je dat de begroeiing en het opgevangen stuifzand een eerste prille wal vormden. Later zal deze aangroeien tot de wel zeven meter hoge Grote Wal aan de westzijde van Tungelroy. In de luwte (lijzijde) van deze Grote Wal werd in 1951 het Ambonezenkamp gevestigd.

Links: blauw omzoomd heidegebied Tungeler Wallen. Bruin ingekleurd de prille wal, die later aangroeit tot de huidige Grote Wal. Rechts uitvergroute, ontgonnen perceeltjes achter de prille wal (Keutelraet).

Door de uitvinding van het kunstmest (1913) kwam de potstalcultuur ten einde. Het gebied de Tungeler Wallen werd steeds meer een productiebos voor hout van de grove den voor o.a. mijnstutten. Door betere afwatering en het kanaliseren van de Tungelroyse Beek konden ook de Pâturage-gebieden steeds meer omgevormd worden tot vruchtbare akkers. De bovenomschreven driedeling in het grondgebruik werd daardoor een pagina in de geschiedenis- en heemkundeboeken. Maar op deze vroegere driedeling kijken we wel met veel nostalgie terug omdat het een evenwichtige en duurzame vorm van grondgebruik was. Een kringloop waar we met de huidige milieubedreigingen jaloers op kunnen zijn.

15

Dagtrip naar Solwaster en Hoge Venen

Door Leo Koster

Op zaterdag 21 juni 2025 organiseert IVN Roermond e.o. een dagtocht naar België. Start om 08.00 uur vanaf de parkeerplaats bij de hockeyvelden van Concordia te Roermond. In 'Het Schrijvertje', lente 2025, een voorbeschuwing over onder meer de riviertjes Sawe en Statte en de rotsformatie Rocher de Bilisse. Deze namen kwamen me bekend voor. In maart 1994 ben ik daar ook met een groep geweest onder leiding van Herman Hecker. Diverse personen hadden destijds wel een rugzak of iets dergelijks bij zich, doch Agnes Oud en Herman vielen op doordat zij een veel zwaardere rugzak droegen. Zij trainden namelijk voor een grote voettocht naar het Spaanse bedevaartsoord Santiago de Compostela in Galicië. Hun rugzak had een gewicht van 12 kg! Boven op hun rugzak was een halve schelp bevestigd en Herman had een manshoge houten staf bij zich. De bovenkant van de staf was versierd met een bolvormige knop (de aarde), circa 20 centimeter lager was een achthoekige houten schijf (ster) bevestigd. De staf had hij zelf gekapt en hiervoor had hij hout van de *Robinia pseudoacacia* gebruikt. Met Herman Hecker liepen we destijds hier over een Romeinse weg (La Vecquée). Die vormde deels tussen 1815-1920 de grens tussen Verenigde Nederlanden (later België) en Pruisen. Een zeskantige Arduinen grenspaal uit 1863, voorzien van het nummer 150, heeft die woelige tijd overleefd; aan de ene kant de letter B van België, er tegenover de P van Pruisen.

Vandaar mijn interesse in die overlevingstocht. Nu terug naar 21 juni 2025. Touringcarbedrijf Ghielen bestaat al sinds 1921, de chauffeur van een groenkleurige bus met het logo van Koninklijke Ghielen en het hofleverancier embleem staat al op ons te wachten. De laatste tijd heb ik

wat last van de achillespees. Rond 08.15 uur vertrekken we. In de bus wordt aangegeven dat het programma enigszins gewijzigd is in verband met de tropische hitte. Het eerste deel zal afgelegd worden vanaf La Baraque Michel en het tweede deel zoeken we meer de bosrijke omgeving op met hun kabbelende riviertjes. Onderweg zie ik reeds enkele rode wouwen. Rond 10.15 uur draait de chauffeur de bus de grote parkeerplaats bij Baraque Michel op. Hier in de hoogveenvlakte (675 meter boven de zeespiegel) in de Belgische Ardennen werd door de stichter Michel-Henri Schmitz in 1798 het eerste onderkomen (herberg) gebouwd. Voor de Eerste Wereldoorlog was het een grenspost met Pruisen. Op de parkeerplaats voor de herberg is een replica van grenspaal 154 geplaatst. Voor de annexatie van de Oostkantons was dit de hoogste berg van België. Op een ongekende datum werd hier een nieuwe herberg gebouwd.

Kapel bij Baraque Michel

In twee groepen gaan we op pad, ik ga met Marly Beursgens mee. Op ongeveer 100 meter vanaf de herberg werd rond 1830 een kapel gebouwd gewijd aan O.L.V. van Goede Bijstand door tussenkomst van de ridder Henri-Toussaint Fischbach, een industrieel uit Malmedy dat toen nog bij Pruisen hoorde. Het torentje met de klok in de Fischbach-kapel diende tot 1856 als lantaarn en als herkenningpunt voor degenen die verloren waren in de Venen, waaronder Henri-Toussaint Fischbachs schoonvader die er uit dankbaarheid een kapel bouwde. Oude beuken omzomen de kapel. Er tegenover een grote natuursteen met daar tegenaan een plaquette “Monument des quatre fagnards”, waarop vier namen staan; M.A. Libert (1782-1865), A Bonjean (1858-1939), J. Bastin (1870-1939) en F. Toussaint (1882-1962), personen die zich op een bijzondere wijze hebben ingezet voor het behoud van de Hoge Venen).

We krijgen bloeiende kranssalomonszegels te zien, veel spuugbeestjes, kale jonkers, schaduwkruiskruid en horen de zwartkop en fluitier. We zien het riviertje La Polleur, het is de oorspronkelijke naam van de Hoëgne. Dan ziet Marly de eerste bloeiende zevenster op de zure, vochtige en humeuze grond. Dit schitterende plantje is het embleem van dit prachtige natuurgebied.

Het is een laag plantje (5-20 cm) met kruipende wortelstokken en lang gesteelde bloem(en) met meestal 7 kelkbladen, 7 kroonbladen en 7 meeldraden, ze behoort tot de sleutelbloemfamilie. Veenpluis valt erg op tussen de vegetatie.

Veenpluis

We wandelen langs het weerstation. We zien op kale jonker de zilveren maan. We wandelen over een knuppelbrug, deze bruggen bewandelen we vandaag heel vaak. Rietorchissen krijgen we te zien en zowel verdorde als nieuwe scheuten van beenbreek, waterdrieblad en een enkele bosbeekjuffer. Tormentil, fijnsparren, boompieper en

Waterdrieblad

het kabbelende water van de Polleur. We krijgen hele plekken te zien met bloeiende bergvenkel met witte bloemschermen, grote pimperl en vingerhoedskruid. Een prachtig fleurig veldje: nachtorchis, ratelaar, echte koekoeksbloem, kamgras. Ik hoor weer de fluitier. Dit Naturschutzgebiet/Reserve naturelle is in 1957 ontstaan. Op diverse borden; “Bivouac et cueillette interdit” (Übernachtung und pflücken verboten). Op het pad een grote drol, zou het van de wolf kunnen zijn? Een hondenliefhebber schuift zo’n drol toch aan de kant! In de buurt van een houten brug houdt een houten trol toezicht op ons. Langs de rand van de weg vinden we nog een dood vrouwtje van de hazelworm en een dode bonte bessenvlinder, wordt ook harlekijn genoemd, het is een spanner en nachtvlinder.

Bonte bessenvlinder

Wilde zwijnen hebben hier naar wat eetbaars gezocht. Ik zie nog een nachtorchis met gesloten bloemen. Er staan veel bergnachtorchissen of zijn het welriekende nachtorchissen met hun wat geelgroenig-witte bloemen? Het verschil zit hem in de stand van de helmhokjes, de helmhokjes bij de welriekende nachtorchis staan evenwijdig en dicht bijeen. Aan de grote brandnetel groeit de brandnetel-zeggeroest.

Bij de Fischbach-kapel consumeren we onze meegebrachte boterhammen, straks vertrekken we naar de Sawe.

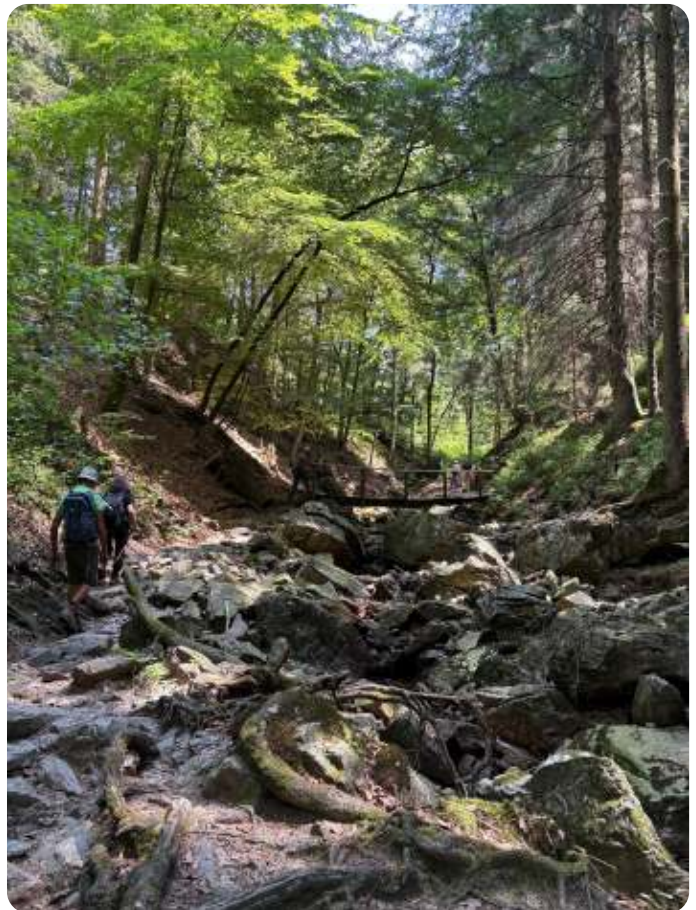
Sawe

Voor het tweede gedeelte ga ik met Harrie Hermens mee. We volgen de gele route. We zien dubbelloof en fraai hertshooi. Harrie heeft hier onlangs voorgelopen, de onstuimigheid van het woeste water van het bergstroompje La Sawe laat vandaag te wensen over. Dit riviertje heeft een lengte van ongeveer 6 kilometer. Ik hoor de groene specht, of zou het de grijskopspecht geweest kunnen zijn? Onder een houten bank groeit hengel. We wandelen veelvuldig over houten bruggetjes die over de Sawe zijn gelegd, de bruggetjes hebben allemaal een naam. We wandelen langs een herdenkingskruis voor jager Marcel De thiou die in 1920 is overleden. We zien dalkruid. Ik verbaas me over de machtige fijnsparren die met zichtbare boomwortels tussen het harde gesteente overeind blijven staan. De boomklever. Overal het geluid van het kabbelende water. Ik heb gezocht naar waterdiertjes, niets gezien. We komen bij de 40 meter hoge, loodrechte en vooruitspringende rots; Rocher de Bilisse, een nep-oehoe houdt ons in de gaten. De route is vrij zwaar, bij de aanvang lag het tempo te hoog. Gelukkig hebben zich geen valpartijen voorgedaan gelet op de oneffenheden in de rotsige paden. Schuin liggende rotslagen zijn zichtbaar door het resultaat van opwaartse bewegingen en plooiingen in de rotswand die hier in het geologisch verleden hebben plaatsgevonden. We komen bij een grote, platte steen van 3 bij 2 meter waarop diverse personen uitrus-

ten. Het is een pseudo-dolmen, een 'tafel' van zandsteen die in 1887 ontdekt werd. We zijn bijna weer bij de bus. Moe, maar voldaan worden de zitplaatsen weer opgezocht. Ik heb gelukkig weinig last gehad van mijn achillespees. In Solwaster heeft de bus moeite met het passeren van auto's in de straat. Er wordt aandacht gevraagd voor het jaarprogramma 2026. Dien jouw ideeën of suggesties in bij de Programmacommissie van IVN Roermond e.o.

Marly en Harrie worden bedankt, de chauffeur voor de behouden vaart.

De foto's bij dit artikel zijn van Marieke Michels. Voor meer foto's en een verslag van Marianne Driessen: zie onze website.

Klauteren....

ZAAL *'t LEUKE*** CAFÉ**

Leukenstraat 6, 6099 AR Beegden
www.leukebeegden.nl

Uw adres voor:

- Verenigingen
- Vergaderingen / bijeenkomsten
- Voorlichting / werving / opleiding
- Cursussen
- Recepties
- Koffietafels
- Bruiloften
- Feesten & partijen

Avondwandeling Melickerheide, 4 september j.l., foto Els Korsten

Avondwandeling Melickerheide

Door Els Korsten

Op 4 september was er een avondwandeling op de Melickerheide. Onder leiding van Math de Ponti als gids vertrokken we met ongeveer 30 mensen.

De leeftijd varieerde van 4 tot 84 jaar. Het weer was ons gunstig gezind. Math had er de hele middag aan gewerkt dat de voorspelde buien en onweer ten noorden van Roermond en onder het wandelgebied door zouden gaan.....

De Melickerheide is onderdeel van de Meinweg. Aan de westkant begrenst door het industriegebied Heide. Onderweg veel info over de stuifduinen, IJzeren Rijn, poelen, heide, stikstof, hoeves van de voormalige kloosters in Roermond, enz.

Leuk was dat er oud-leerlingen van Math mee liepen. Het was verheugend te merken dat hij toch mensen de liefde voor de natuur had mee kunnen geven. Een mooie wandeling met een snel donker wordende avond.

janWelters autoservice

Echt Tel. 0475 - 48 13 65

www.autoservicejanwalters.nl

Contactpersonen

IVN Roermond e.o. organiseert diverse activiteiten.

Wilt u iets weten of actief meedoen, neem dan contact op met één van de volgende personen:

Werkgroep Vogels

Huub Loete, 06-14189335 /

Coen Cox, 06-52862791

vogelwerkgroep@ivnroermond.nl

Werkgroep Planten

Willemiek van Deutekom, 06-20903490 (regio oost)

Hermien Hendriks, 06-13015190 (regio oost/west)

Vlinderwerkgroep

René Horsten, 06-22468910

vlinderwerkgroep@ivnroermond.nl

Heidewerkgroep

Hermien Hendriks, 06-13015190

hermienhendriks@hotmail.com

Jeugdwerkgroep

jeugdwerkgroep@ivnroermond.nl

Junior Rangers (leeftijd vanaf 12 jaar)

Sanne Backus, 06-18930709

sanne.backus@ivnroermond.nl

Werkgroep Amfibieën en Reptielen

René Horsten, Hermien Hendriks; zie hierboven

Macrofaunawerkgroep

Ron Van Pol, 06-25012712

macrofauna@ivnroermond.nl

Fotowerkgroep

fotowerkgroep@ivnroermond.nl

Zoogdierwerkgroep

Joost Geraets,

Marieke van den Ende, 06-46522105

zoogdierwerkgroep@ivnroermond.nl

NoLimits

Sjoerd van der Schuit, 0475-302733

nolimits@ivnroermond.nl

Excursieloket

Ruud Snijders, 06-24404802

excursies@ivnroermond.nl

Programmacommissie

René Horsten, 06-22468910

programmacommissie@ivnroermond.nl

Vertrouwenscontactpersoon

vertrouwenspersoon@ivnroermond.nl

Redactie Het Schrijvertje

Frans Hendriks, 06-23663157

hetschrijvertje@ivnroermond.nl

Webmaster: webmaster@ivnroermond.nl

Fotomaster: fotomaster@ivnroermond.nl

Zaterdag 28 oktober start van de workshop korstmossen in de Groene Transformator, Roermond. Aanmelding via programmacommissie@ivnroermond.nl

Beleef de natuur